

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadónivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

MURAKÖZ

Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan szíveskednek.

NYILVÁNTARTÁS 20 FILLÉR.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyilvántartó:
STRAUSZ SÁNDOR.

A husdrágaságról.

— V. N. —
(Folytatás.)

Első cikkemben a husdrágaság okául 3. pont alatt a növendék-állatok pusztítását hoztam fel. Mert hisz még a nem szakember előtt is fel kell, hogy tűnjék az előbb említett példa végeredménye, hogy t. i. a csáktornyai vágóhídon levágásra kerülő állatok vágósulya, t. i. az emberi élelemre felhasználható részek össz sulya (beleszámítva a majdnem teljesen értéktelen fejét, végtagokat) átlag 150 kg.

Nézzük evvel szemben hogy állunk az u. n. felnőtt-állatoknál közép- és egész hizott állapotban. Egy 4-5 éves ökör félhizottan 600 kg. egész hizott prima 800 kg.-tól feljebb, a félhizott ökör vágósulya 55%, az egész hizotté 60—65%. Ha már most összehasonlítjuk ezt a növendék-állatok vágósúlyával látjuk, hogy a felnőtt és hizott állatoknál a mészáros körülbelül 1/3-szer annyi értékesíthető részt kap, mint a hizolatlan növendék-állatból. Ha már most a félig hizott és felnőtt-állatok élősuly szerinti árat 90 fillérjével számítjuk, eme jó minőségű állat a mészárosnak vágósuly szerint kilónként egy korona 16 f. kerül. Tehát a jobb minőségűhöz határozottan olcsóbban jutna, mint a silányhoz.

Mi az oka tehát, hogy husiparosaink mégis a helybeli silány növendék-állatot s nem hizalt felnőtt állatokat vágnak.

Ebben kizárólag a husfogyasztó közönség a hibás. A helybeli vevőközönség nagy

része nem fogadja el a felnőtt-állatoktól származott húst.

Egyes kivételes esetekben, amidőn a környékbeli uradalmak által hizalt állatok közül egy-egy a helybeli vágóhídon kerül levágásra, a kimért húst a mészárosok legjobb vevői közül visszaküldték, ama helytelen indoklással, hogy: »a hus fekete, vén, zsiros, stb.« S a következménye, hogy a mészáros kénytelen eme elsőrendű húst Budapestre, Badenbe, Müdlingbe stb. elszállítani, mert nálunk nem veszik meg.

Igaz, hisz az természetes is, hogy az evett, hizalt állat husa sötétebb, zsirosabb; de a szín megszokás dolga s a friss marhazsír a mai 2 K. 20 filléres sertészsír árak mellett igen jól értékesíthető a háztartásban. Tény az is hogy a hizalt állat husa hosszabb ideig tartó főzést igényel, de ezek csak ugynevezett szépséghibái a jó husnak. Nézzük tartalmilag, kémiai szempontból mivel ér többet a jó hus a rossznál. Mig egy középszerűen táplált állatban a víz 73.7%, hizott állatban csak 55.3%, a vér 4.7%, 3.9%-al szemben; a gyomor és béltartalom 18%, 12%-al szemben; zsirtartalom ellenben sovány állatnál 5.3%, hizottnál 29.4%, a fenti pár adatból látható világosan, hogy a hizalt állatokban egyrészt az értékes tápanyagok vannak erősebben képviselve, másrészt evvel szemben az értéktelen anyagok mennyisége (víz, vér, béltartalom) csökken. Ez a magyarázata azután, hogy a mészárosnak, az a primagöboly, mely élősuly szerint 82 K. kerül mmázsája, a hus mmázsája 144 K.-ba jön. Mig a sovány állat, amely-

nek élő suly szerinti ára 82 helyett csak 70 K., a hus szintén 144 K.-ba jön.

De ami mindezekon kívül még fontosabb a fogyasztóra, a hizalás által zsírral áteveddött izomzat tápértéke körülbelül a kétszerese-e a növendék-állatok vizenyős husának. Hisz már a fenti adatok is azt mutatják, hogy a növendék-állat husában a vevőközönség kilónként 1 K. 48 fillért fizet.

Azt hiszem, hogy e rövid kémiai ismertetés is elégséges annak bizonyítására, hogy a husvevő-közönség saját magának ellessége, ha a nagyobb tápértékű és egészségesebb érett állatok húsát visszautasítja és a vizenyős, puha növendék-állatok húsát keresi.

A kínálat mindig a keresethez alkalmazkodik s nem pedig megfordítva. Így van ez a hus ipar területén is.

Ha a vevőközönség nem a színre és a hus gyors puhává tételére fekteti a figyelt, hanem a tápértékére, ugy a helybeli mészárosok is a keresethez fognak alkalmazkodni s nem 1—2 éves (u. n. Kneip) állatokat, hanem félhizott, illetve hizott 4 éves felül állatokat fognak vágni. Eme jó minőségű hus nem fog a főzés után, miként a növendék-állat husa, gummiként összehajogodni, mert összehasonlíthatatlanul kevesebb benne a víz. (Folytatás következik.)

Az ivóvíz kérdése Csáktornyan.

Jó és egészséges az az ivóvíz, a mely egészen tiszta, állatszó, szintelen, minden szagtól ment és iznélküli.

TÁRCA.

Meglepetés.

I.

Az asszony szórakozottan ütögetett napernyőjével egy félig nyitott orgonát, de lelke a férfi beszédével foglalkozott, a Bátor Gézával, akinek sóvár pillantása vágyva követte mozdulatait.

Néze, — fogta meg indulatosan a kezét — jöjjön délután, jöjjön estefelé . . . jöjjön, amikor akar . . . de jöjjön! . . . és tegyen boldoggá csókjaival, öleléseivel.

Nem kapott semmi választ. Sallayné most egy apró kavicsot piszkált nagy igyekezettel, de arca pirba borult, a melle indulattól pihegett.

— Örültés! . . . mormogta inkább maga elé, de a férfi meghallotta.
— Hát mondjuk, hogy örültés, de egyike a legszentebb örültéseknek, amire ugy vágyom, és amire — ne tagadják — maga is vágyik . . .

Az asszony valami tagadó mozdulatot intett a fejével, majd így szólt:
— Menjünk! . . . esteledik.

Lassan megindultak hazafelé.

Sallayné belefogódzott Bátor Géza karjába, aki szótlanul ment mellette, okos számításal engedve az asszonynak időt arra, hogy meggondolja, megfontolja az előbbi beszélgetést.

A hegy alatt vezetett az utjak és mig alul az Ipoly folydogált palóc lassúsággal, a hegytetőről az esti szellő le-lekapta az ezernyi felfűvillágozó illatát és körülsimította vele az asszony égő homlokát, kipirult arcát.

Beérték a városba, ahol már is feltámadt az esti korzó, amikor az ember lépten-nyomon kénytelen köszönni egy-egy ismerősének, és a főutca egyik legszebb helyére érve Sallayné otthon volt.

Kezet nyújtott a fiatal embernek és mikor ez átható pillantással kutatót be a szemébe, a lelkébe — engedelmes megadással mondta:
— Jól van . . . elmegyek!

II.

Sallay már harmadszor csinálta meg a számvetést, amelyből nyilvánvaló lett, hogy tovább nem rejtegetheti a dolgot. Valami százhuszezer korona lehetett a hiány, amit három év óta szedegetett ki lassan-lassan a pénztárból, anélkül, hogy a pótlására csak gondolhatott is volna. Azaz, hogy eleinte gondolt, de később már szó sem lehetett róla, mert a hiány és az örvény nőtt, egyre nőtt . . . annyira, hogy hosszu, gyötrelmes éjszakák kísérte gondolatai után ugy találta, hogy csak holttestével tudná betemetni ezt a mélységes űrt.

Megborzadva e gondolatra, valahányszor eszébe jutott; de hiába, — más módot más megoldást nem igen tudott találni. Így tettek előtte

már számosan, akik körül csak kevéssé volt meg a léleknek oly ereje, hogy a bűnért bünhődni is merjen, és az eddigi előkelő társadalmi állás után eltérje azt, hogy embertársai, mint csalogazembert bélyegezzék meg.

Megint számolt:

— Három meg kettő, az öt . . . meg négy az kilenc . . . meg három, tizenkettő . . .

Majd ismét gondolatba tévedt, hogy miképpen is jutott ideig? . . . Istenem! Hát hogy jut ide az ember? Elindul a lejtőn, amikor aztán látja, hogy nem is olyan nagy dolog, nem is olyan veszedelmes, hát megy tovább . . .

Végeredményben — tekintve az okokat is — a dolog mindegy . . . de Sallay azt hiszi, hogy mégis az asszony . . .

Nem volt meg kötöttük az együttérzés . . .

Bizalmatlanok, nem értik egymást, titkolózik s így a férfi bizony másutt kereste fel azt a meleget, ami az életéből, a családi társulástól hiányzott; az asszony pedig búska lélek, aki nem tudott simulni, nem akart jó lenni hozzá . . .

És így történt, hogy utaiak elváltak egyre jobban és jobban elágazva és most, mikor olyan nagy szüksége volna rá, hogy valakinek elpanaszolja nagy keservét, mélységes bukkáit, olyan messze vannak egymástól, hogy talán rög sem értenék már az egymás szavát. — Ninca, ninca senkije, egyedül áll, mint a sivatag közepén a magányos fa . . .

Van e ilyen ivóvíze Csáktornyanak? Azt hiszem, egyhangu a felelet. Nincs! De nemcsak hogy nincs, hanem ellenkezőleg e tekintetben Csáktornya a legrosszabb viszonyok között levő község.

Az ivóvíz ellen annyi panasz talán sehol sem merül föl, mint éppen Csáktornyan. Vannak emberek, akik azt mondják, hogy a csáktornyai kutak vizét nem lehet meginni. Itt minden kutnak a víze több-kevesebb tekintetben, ha nem jégbe hűtött, kellemetlen szaga s még kellemetlenebb ízű. És vajon miért? Azért, mert általában a kutak víze annál jobb, minél mélyebbek a kutak s így minél inkább nincs összeköttetésük a talaj vízzel. A csáktornyai kutak pedig éppen ebben a hibában szenvedtek.

Csáktornya s környékének talaja kavicsos, tehát vízáteresztő. Ha eső esik s a várak csatornája megdagad, pár órával később a csatorna közelében és mellékén levő pincék mindig megtelnek vízzel s ha hosszabb ideig van tele a csatorna, távolabbi pincékben is fölfakad a víz. A mint a várak levezető csatornyájának tisztátalan, a községből befolyó minden piszkos öntözővíz vize áthatol a pincékbe, úgy beszivárog a kutakba is, de hasonlóképen beszivárog a kutakba mindenütt állandóan a fertőzött talajvíz. A Perlaki-utca vasút menti oldalán levő kutak víze esős időben nemcsak hogy zavarosak és rossz ízűek, hanem rendszeresen tisztán posvány és rothadási gázokkal fertőzöttek, valóságos »Parádi víz« szaguk. Ezekbe a kutakba esős időben különösebben, máskor meg kisebb mértékben, de állandóan átszivárog a közelben levő izraelita temetőnek a fertőzött talaj vize.

Azaz Csáktornya nagyközség kutainak a víze innen, vagy onnan, de alapon meg vannak fertőzve mindenféle bacilusokkal. De hiszen ugy is ismerik Csáktornyát, mint maláriás vidéket, a mi természetes is, mert ha itt tifuszos betegezés fordul elő, e betegség járványszerűvé fejlődésének oka, annak terjesztője mindig a fertőzött kutvíz.

S ilyen körülmények között mit tesz Csáktornya nagyközség. Semmit!

Azaz hogy igen. Mint most számunkban »Közgyűlés« alatt olvasható, egy artézi

Felkeresné ugyan a feleségét, de megalázódás nélkül nem teheti, nem is teszi...

Pedig... lehet, hogy az utolsó beszélgetésük volna...

Megkísérli, hogy némi erélyt sugalljon magának.

— Eh, félre ezekkel a hüvös gondolatokkal, — mondja hangosan, hogy élő szót halljon legalább, de szomorúan hangzik a szava, nem kél rá sehonnan visszhang.

Odakint alkonyul. Gyertyát gyújt, ami kísérleti fényt vet halvány arcára és tovább számol:

— Kettő meg három az öt... meg négy, az kilenc... meg három, tizenkettő... Azaz... tizenkettő.

Az ajtó nyílik; a suhogó szoknyákkal friss levegőáram is todul be rajta és felhangzik az aszszony csengő szava:

— Jó estét, barátom!

— Kezét csókolom, édes. Hol járt?

— Kint voltam egy kicsit; fáj a fejem.

És a férj — amint az kölcsönös hazugságaikon épült házasságukban szokássá lőn — mutatott gyengédséggel csókolta meg a fehér homlokát, amit az aszszony szinlelve tartott csókra.

Egy arcizma sem mutatta, hogy most a halálos ítéletét számította össze; az aszszonyt nem is érdekelte volna a dolog, meg se látta, hogy olyan szokatlanul halavány a férje.

HONTI HENRIK.

(Folytatás következik.)

kút furására beadott ajánlatot anyagi viszonyokra való hivatkozással, no meg a községi orvos szakvéleménye alapján; egyszerűen elutasít a községi képviselőtestület.

Az anyagi viszonyokra való hivatkozás még meg állaná a helyét, ha nem ily nagy fontossága, közegészségügyi szükségességről volna szó, mert Csáktornya nagyközség csakugyan alaposan megvan már terhelve; mindazonáltal azért ez sem elegendő ok ilyen egyszerű elutasításra akkor, mikor látjuk, hogy másutt az egészséges ivóvíz kérdésének a megoldása érdekében minden lehető elkövetnek, megmozgatnak, áldozatok hoznak, mert tudják, hogy a község jó egészségi állapotának az első feltétele: a z egészséges ivóvíz.

De mit szöjlünk a községi orvos azon szakvéleményéhez, a melyre részben támaszkodik az elutasító határozat. Ez azt jelenti, hogy a községi orvos a csáktornyai kutak vizét, ha nem is kitűnő minőségűnek, de jó s az egészségre ártalmatlannak tartja. Hát engedje meg községünk igen tisztelt közegészségügyének a hivatalos öre, hogy e véleményéhez nemcsak hogy nem csatlakozunk, sőt annak ellenére is fenntartjuk azt az állításunkat, hogy a csáktornyai kutak víze, talán két magán kut kivételével, (de ezek víze sem kifogástalan) határozottan rossz, kellemetlen, bűzös, egészségtelen s így artézi kutak furására, mint a mellyel Csáktornyan egyedül lehet e kérdést megoldani, elengedhetetlen szükség van, még a község újabb anyagi megterhelése mellett is. Tessék csak megkérdezni a nagyközségnek ugynevezett közegészségügyi bizottságát, melynek valamennyi csáktornyai orvos tagja. Több szem, többet lát!

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Képviselő választási mozgalmak.** Kerületünkben az utóbbi napokban teljesen kialakult a helyzet. A bizonytalanságot, tagogatódzást, próbálkozást felváltotta a nagyon is közeli választási napra való tekintettel az erős korteskedés. A kerületnek most két jelöltje van, s úgy hisszük, több nem is lesz) gróf Festetics Pál 48-as függetlenségi programmal és dr. Hajós Ferenc jól ismert csáktornyai ügyvéd alkotmány párti programmal léptek fel. Gróf Festetics Pál 20-án éjjel érkezett Csáktornyára — Gaál József országgyűlési képviselő társaságában s korteskerületjét 21-én kezdte meg; dr. Hajós Ferenc nyaralását félbeszakítja 18-án jött vissza s 20-án kezdte meg kortesutját. Mindkét párt nagyon bizik győzelmében s erős küzdelemre van kilátás.

— **A választás napja.** A csáktornyai kerületben a lemondás folytán szükségessé vált képviselőválasztás határnapjával a központi választmány folyó hó 18-án tartott értekezletében e hó 25-ik napját tűzte ki. A választási elnök Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd lesz. Küldöttségi elnök: Dr. Tamás János perlaki ügyvéd; helyettes elnök: Kayser Lajos gróf titkár és dr. Zakál Lajos perlaki ügyvéd. Jegyzők: Fejér Jenő, Dénes Béla; helyettes jegyzők: Brauner Alajos és Simon István.

— **Rendkívüli meggyűlés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó 1906 évi július hó 24-én d. e. 10 órakor a vármegyeház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést, ezt megelőzőleg pedig az állandó választmány d. e. 9 órakor ülést tart, melynek tárgyat képezik:

1. A 49982/K.M.906 sz. rendelet a Keszthely — zalaapáti — lenti — muraszombati (regedei) törvényhatósági közutnak állami kezelésbe leendő átvétele tárgyában.

2. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter 42032/V. sz. rendelete Keszthely nagy község képviselőtestületének a villamos világító berendezés létesítése iránt hozott határozata tárgyában.

3. A Tuberkulózis ellen Védekező Vasvármegyei Egyesület átirata, a Tuberkulózis ellen védekező Dunántúli szövetség létesítésének elősegítése iránt.

4. Tárnok község kölcsön ügye.

5. A Dunántúli dalosszövetségnek kérévénye a folyó évi augusztus hóban Nagykanizsán tartandó dalversenyre egy versenydíj adományozása tárgyában.

— **Emlékkö fölvatás.** Mult vasárnap avatták föl ünnepélyesen az egy év előtt Csáktornya mellett hirtelen elhunyt gróf Orsini Rosenberg volt zágrábi hadtestparancsnok emlékére Zalaujvár mellett állított emlékkövet. A fölvatási ünnepélyen jelen voltak az elhunyt felesége, gyermekei és rokonai; Auersperg zágrábi hadtestparancsnok, számos tábornok és törzstiszt; a zágrábi hadtest körébe tartozó ezredek küldöttségei, Zalavármegye képviselőtestületben dr. Hajós Mihály törvényhatósági bizottsági tag, a csáktornyai járás képviselőtestületben Kolbenschlag Béla főszolgabíró és Szalma József tb. főszolgabíró; Varasdármegye és Vasard város küldöttsége; Csáktornya előjárósága és képviselőtestületének küldöttsége; csáktornyai hivatalok és testületek küldöttségei. — A fölvatást megelőzőleg az emlékkö mellett tábortábori mise volt, melyet Richtarics Mátyas tábortábori lelkész, c. kanonok mondott, Fabiani Placidus atya laibachi provinciális, Rodić Rafael varasdi és Pestalics Fábian csáktornyai ferencrendi házfőnökök segédletével. Mise után Richtarics Mátyas német, magyar és horvát beszédet tartott, mely után az emlékkövet fölvatták és a küldöttségek megkoszorúzták.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter a murakirályi anyakönyvi kerületbe Kalmár János segédjegyzőt anyakönyvvévezető helyettesé nevezte ki.

— **Névmagyarosítás.** Perczais Jakab hemusoveczy lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel »Vadász«-ra magyarosította.

— **Iskola Nyírvölgyön.** A vall. és közoktatásügyi miniszter Nyírvölgy községnek állami iskola felállítására tett ajánlatát elfogadta és Nyírvölgyön már a folyó év szeptemberben megnyílik az állami iskola.

— **A helységnevek magyarosításához.** A »Muraköz« f. évi 28. számában »a helységnevek magyarosítása« című közleményre tisztelettel értesitem, hogy az alsómuraközi összes községnevek megmagyarosítása ügyében, Kovács Rezső járási főszolgabíró kezdeményezésére, az összes községek kedvező határozatokat hoztak s a magyarosítási kérvények kerek 11 esztendeje vannak a miniszteriumban. Időközben megszorgoltattak s azon válasz adatot, hogy az ország összes hasonló körülményei előre megállapított terv szerint intéztetnek el, hogy lehetőleg eleje vételessék az ugyanazon nevek engedélyezésének. Így tehát Alsómuraköz illetékes tényszóit e tekintetben mulasztás nem terheli. Más kérdés az, hogy helyes s a muraköziek által is könnyen kiejthető nevek választattak-e? E tekintetben még lehetne esetleg segíteni. Így én az elődők által »Csukásd«-ra magyarosítani kért »Csuko-

vecz-el utólag Drávasiklós-ra kérétem magyarosítani. Dráskovecz-ből Ligetvár, Opporovecz-ből Drávafüred és Hemusovecz-ből Hamvas lesz. Ez utóbbit, — emlékül annak, hogy a 38 házat számláló község mostanában egy szép kis templomot épített, »Kis-egyház« vagy »Ujegyház«-ra ajánlottam átvaltoztatni, de nem sikerült, mert a község képvisellete nem értette ki belőle a templom jelentőségét; ekként magyarázván javaslatomat: »egy kis ház« »egy új ház« ebben pedig nincs templom. Röviden közölni fogom tek. szerkesztő urral az összes községek magyarosításra ajánlt neveit, az érdeklődők esetleges hozzászólása végett. Dráskovecz, 1906. július hó 16-án. — Tisztelettel: Harmat Nándor, körjegyző.

— **A következő sorok közlésére kérések fel lapunkat:** »Tekintetes Szerkesztő Úr! Tisztelettel kérem, szíveskedjék jelelni számomra b. lapja jövő számában helyt adni. A »Muraköz« mult heti számában »Közgyűlés« cím alatt közölt sorok nem felelnek meg a valóságnak, mert: 1.) az »ajánlatot« nem a szelencei naphtabányák gondnoksága, hanem Varga Sándor — ki véletlenül a bányák igazgatója — nyújtotta be, 2.) ezen »ajánlat« nem volt ajánlat, hanem csupán a csáktornyai illetékes körök kérésére történt megkeresése a nagyközség előljáróságának, hogy ez az artézi kut kérdésével foglalkozzék és 3.) történt ez azért, mert csáktornyai orvosoktól és a már előbb említett illetékes oldalról hallottam, hogy nincs a községben egy kut sem, melynek vize fertőtlenítő anyagoktól mentes volna. Mura-szerdahely, 1906. július 16-án. Kiváló tisztelettel: Vargha Sándor.«

Mi ehhez csak azt jegyezzük meg, hogy Csáktornya nagyközség előljáróságához a Varga bányagondnok úr által benyújtott iratban »ajánlat« szó van s a közgyűlés is így fogta fel ez ügyet, a melynek tanubizonyossága a jegyzőkönyv. Hogy pedig az ajánlatot a közgyűlés a naphtabányák gondnokságának tulajdonította, onnan van, mert nem tudta, hogy a bányáigazgató úr és a bányák gondnoksága két külön tényező.

— **Murából kifogott hulla.** Mikófa község mellett folyó hó 18-án egy foszlásnak indult női hulla akadt fenn egy murai malomnál. A hullát már a halak is kiképezték, úgy hogy felismerése lehetetlen. A hulla derekán egy zsinag s egyébként is a has sérülések nyomai voltak a miért megindították a bűnygyi vizsgálatot.

— **Borgazdasági tanfolyamok,** lelkészek és néptanítók részére.

— **Prágai szempontból** kináló fontos gazdasági tanfolyamok a községekben alkalmazott lelkészek és néptanítók részére, a budafoki m. k. elemi iskolai tanfolyamnál két hétre meghosszabbított tanfolyamok rendezéséről.

— **Prágai szempontból** kináló fontos gazdasági tanfolyamok a községekben alkalmazott lelkészek és néptanítók részére, a budafoki m. k. elemi iskolai tanfolyamnál két hétre meghosszabbított tanfolyamok rendezéséről.

— **Prágai szempontból** kináló fontos gazdasági tanfolyamok a községekben alkalmazott lelkészek és néptanítók részére, a budafoki m. k. elemi iskolai tanfolyamnál két hétre meghosszabbított tanfolyamok rendezéséről.

— **Prágai szempontból** kináló fontos gazdasági tanfolyamok a községekben alkalmazott lelkészek és néptanítók részére, a budafoki m. k. elemi iskolai tanfolyamnál két hétre meghosszabbított tanfolyamok rendezéséről.

lyan hegyvidéki községben működnek, ahol a lakosság kizárólagos, vagy főkereseti forrását a szőlőművelés képezi.

3.) A tanfolyamra felvett lelkészek és néptanítók utköltéseik s a lakás és élelmezési költségeik fedezésére az egész két heti tanfolyam tartamára egyenként 70 K. azaz Hetven korona általányt kapnak, mely összeg a tanfolyam első napján, szabályszerű nyugtákra a tanfolyam vezetője által fog az illetőknek kifizetetté.

4.) A tanfolyamra felvett egyének mind az elméleti oktatásban, mind a gyakorlati munkákban pontosan és szorgalmasan részt venni tartoznak.

5.) Azok a néptanítók, akik ezeken a tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket a melyben a folyamodó életkora, nyelvismerete, tényleges alkalmaztatása, a szőlő és borgazdaság terén esetleg történt eddigi működése is feltüntetendő s ezen körülmény közvetlen hatósága által is igazolandó s ha esetleg a 4 hetes szőlő és borgazdasági tanítói tanfolyamon részt vett, az erről nyert bizonyítvány is csatolandó az illetékes kir. tanfelügyelő útján, a lelkészek pedig egyházi hatóságai útján legkésőbb folyó évi július hó 25-ig ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőhöz (illetőleg vincellériszkolai igazgatóságához) nyújtsák be, a kinek kerületében működnek.

— **Kivándorlások Zalamegyéből.** Az alispáni jelentésről vesszük a következőket:

Zalavármegyében még néhány évvel ezelőtt nagy hire volt annak, ha valaki Amerikába készül, vagy ki is mert utazni. És ime a mult esztendőben 1150 ember vándorolt ki utlevéllel. Hát akik utlevél nélkül szöktek! Sokan vannak ezek is és ezekről nem tudnak a hatóságok, ezek kimaradnak a statisztikából.

Utlevél kiállításáért a mult esztendőben összesen beadott 1246 drb. kérvény. A kérvényezők közül összesen 1150 egyén kapott utlevelet. Ezekből az 1905. év II-ik felére esik 396 utlevél, amelyekből 358 drb. utlevelet férfi, 38 darabot pedig nő kapott. Legtöbben vándoroltak ki a sümei, topolcsai és alsóendvai járásokból. Legkisebb a kivándorlók száma a csáktornyai és novai járásokból, amott 28, itt 16.

— **Verekedés.** Folyó hó 16-án Novák Simon zalaujvári lakos Novák Mihály ugyanottani lakos rokonával szóváltásba elegyedett, mikor is Novák Simon Novák Mihályon zsebkésével súlyos testi sértést okozott.

— **Lopás.** Folyó hó 6-ikára virradóra Szocsics Mihály és Zebecz Tamás csáktornyai lakosoknak a mezőn levő lekaszálya volt szénájukból 36 korona árut a csáktornyai uhlánusok 3-ik századának néhány katonája elvitt, kiket század parancsnokuk tettükkért katonai uton megbüntetett s a kár értékét megfizette velük.

— **Csendélet Határőrsőn.** Folyó hó 1-én Petek István határőrsi, Lovrecz György korlovcsáki, Kercsár Márton és Trojác Mária határőrsi lakosok mulatozásuk után esti 10 órakor bezörgeltek a korcsma épületben levő Komár Lőrinc szobájának az ablakán, követelvéen tőle, hogy nyissa ki szobája ajtaját, mert ott akarnak tovább mulatni, táncolni, miután a korcsmában nincs hely. Komár a felszólításra azzal válaszolt, hogy távozásra szólította fel a csendhábortokat. Ezek azonban nem hagytak békét, hanem közülök Petek a ház padlásán keresztül be mászott a folyosóra, a szoba folyosóra nyíló ajtaját beleszitette s behatolt a szobába,

mit a házigazda látván és ismervén Peteknek a verekedő természetét, az udvarra nyíló ajtón elmenekült a szobából. A duhaj mulatozók előtt már most mi akadály sem volt, vigan bemekent a szobába a cigányokkal együtt és több mint két napig dorbézoltak zene mellett az idegen hajlékban. Hogy Komár nem hagyta annyiban a dolgot, csak természetes.

— **Az iparosifjak nyári mulatságát,** melyet mult vasárnap a rossz időjárás következtében nem lehetett megtartani; ma 22-én tartják meg az Antonovics-féle kertben. A mulatság iránt élénk az érdeklődés, mert ezek a nyári mulatságok a multban is mindig szépen sikerültek. A mulatság kezdete délután 4 óra.

— **A benzín-engedélyek.** Ipari és mezőgazdasági célokra a benzint adómentesen szerezhethetjük meg. A benzint más célra használni nem szabad. Az állam, mikor az engedélyt megadta, eddig megkivánta, hogy a kedvezményben részesülő biztosítékot tegyen le, a miből a kincstár lefoghhatja az esetleges visszaéléskor kirótt büntetést. Ez elég fura intézkedés volt. Mert ha már egyszer valakinek van 2,000 koronás gépe, ipartelepe és mezőgazdasága, akkor bizonyára van neki anyyja is, hogy az esetleg kirótt 20—40 koronát rajta beveggyék. Most aztán a miniszterium elrendelte, hogy ezután óvadékot nem kell adni, de a ki az eddig letett óvadékát visszaakarja kapni, annak folyamodni kell érte.

— **Étkező kocsik** a Déli Vasuton. Röviden említettük már, hogy a Déli-Vasut étkezőkocsikkal is járat Ugyanis a Budapest—Prágerhof között közlekedő gyorsvonatoknál a déli vaspálya társaság statisztikai adatainak kimutatása szerint nap-nap után emelkedik a forgalom, de különösen nagy az utasok száma a nyári szezon alatt. A mindinkább emelkedő forgalom arra indította a déli vaspálya igazgatóságát, hogy Budapest és Prágerhof állomások között rendes étkező kocsikat járasson. Étkező kocsikat csatolnak a Budapestről reggel 8 órakor induló prágerhofi gyorsvonathoz egész Prágerhofig és az onnan délután 3 órakor Budapestre jövő gyorsvonathoz. Ezen újítás létrejövetelemben, mely remélhetőleg csak növeli a forgalmat, nagy érdeme van lovag Bárdonyi Brám Miksa miniszteri tanácsosnak, a déli vaspálya-társaság h. vezérigazgatójának és Gerenday Lászlónak a nemzetközi hálóko-csítársulat főfelügyelőjének, akik hogy a Balaton mellett fekvő üdülőhelyek még jobban fellendülhessenek, minden lehetőt elkövettek, s az anyagi áldozatoktól sem riadtak vissza, sőt ellenkezőleg teljesen modern és minden kényelmet kielégíthető új érkező kocsikat építettek. Az étkező kocsik július 1-től kezdve közlekednek.

— **A képviselő választásos.** Lapunk zártakor vettük a hírt: Hájós Ferenc alkotmánypárti jelölt visszalépett és Landauer Béla néppárti fellépett.

Nyiltér.*)

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénese hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid konyha, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Sve pošiljke koje tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

kujičara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se bez pogodne i fal računaju.

Odgovorni urednik:

LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:

MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:

STRAUSZ SÁNDOR.

Podorjite sternišče.

Ako tu vu Bački gledim polje, se mi obdelavanje čista drugo vidi kak pri nas. Istina je da je tu bolša zemlja, ali ravno to je ono, kaj bi si mi medjimurci morali vu pamet zeli i vučiti se od Bačke, jer ako vu Bački poljodjelavci dobro obdelaju zemlju, koja je dobra stem bolje se moramo tršiti dobro obdelati mi medjimurci onu zemlju, koja je tobož huda.

Jako se mi je čalarno vidlo tu vu Bački, da su tu žita ne tak dračnata kak pri nas. Akoprem se zna, da vu dobroj zemlji i drač rjši raste, kak vu hudoj. Iskal sam zrok tomu i našel sam ga.

Tu vu Bački gazdi taki kak požnjeju zito i doli spraviju se tršiju plitvo podorati zemlju. Na to bi se nekoj medjimurec nasmejao. A ne se je vredno smejeti tu. Jer poslušajte samo, kak veliki hasen je iz toga, ako gazda strnišče taki podorje.

Iz drača je vno go zrnja dospelo vu strnišče. Ovo zrnje, ako ga na plitvoma podorjenju bude za mali čas zišlo. Jer ako jeden mali deždjek opadne i zemlju poškropi, ovo zrnje bude zišlo. Kak vidimo da se zemlja zeleni i da je drač fest zisel, podorjimo vezda drugo, tojest preobrnimo zemlju, ali dok smo strnišče plitvo podorali, ovo drugo podoranje mora gliboko biti. I to zato, da drač, koj se na zemlji zeleni, gliboko dojde pod zemlju, pak tak sprhni. Stem dvoji hasen imamo. Prvič zfondali smo drača, drugoč sa zelenim dračem smo pognojili zemlju. Jer ako se drač vu zemlji sprhni, to je tuliko, kak gojenje.

Nevelim, da dosta pognoji zemlju. Ali

nije na kvar zemlji, nego na hasen. Zato moramo i gnojiti. Jer bez gnoja gultiti zemlju, to samo on gospodar dela, koj nezna gospodariti.

Drugoč je jako dobro, ako taki po žetvi podorjemo strnišče, da sa tem, kajkako ve kukce zfondamo iz zemlje. Hrošči su samo nekuliko tjednov prije svoje jejci vu zemlju zakopali. Pak i drugi kajkakovci kukci i metulji. Iz jejca su se tak zvane larve iliti črvi nakotili. Ove črve mi gori preorjemo, pak ili od sunca pocrkaju, ili je flići pojeju.

Osobito hroščov črv, tak zvani tompoš, je jako veliki neprijatelj gazdi. Zbog njega osobito zagod morano podorati zemlju, jer se on či sve bolje, bolje potegne vu zemlju. Dakle dok je odzgor, ga je leži fondati, kak pak da je gliboko vu zemlji. Najbolje je ako za plugom jedno dete hodi sa kakvom botom i zatuče tompoša.

Da kakov neprijatelj je hrošč gazdom, to svaki zna. Kak hrošč, nam na nikaj spravi drevje, sve listje požere, a kakti tompoš, nam vu silju veliki kjar dela.

More o reći da čim višeput podorje gazda zemlju, stem bolje fonda drača i črve. Ali ne samo zbog toga je hasnovito zemlju višeput preorati, nego i zato, jer sa višesim oranjem bude zemlja prhka, vu prhkoj zemlji svako silje bolje rase, kak vu grudnatoj. Vu prhkoj zemlji leži korenje pusti, vu grudnatoj zemlji ili nezide zrno ili ako i zide teško raste jer korenje teško pušca.

Da kulikoput se mora koja zemlja orati, to od kakvoće zemlje stoji. Hamučun zemlju je ne treba tolikoput orati, kak ilovačnu. Znamo da ilovačna zemlja je navek

grudnata. Ako hoćemo, da nebude grudnata, onda ju višeput preorjimo. Osobito pak ako ju za kuruzu hoćemo ili pod drugo protuletno silje, onda ju jako podorjimo vu jesen. Črez zimu se grudje zmrzne i na protuletje širom opadne.

Nekoji gazdi ostaviju strnišče za pašu. To nije dobro; osobito onda ne, ako vno go marhe hodi na strnišče. Jer nigdar tuliko hasna nemamo iz toga, ako marha na strnišče hodiju, kuliko je kvara. Marha na tuliko zagaziju zemlju, da ju je komaj moći obdelati. A to je veliki kvar gazdi. Tuliko nije vreden on gnoj, kojega marha na zemlji ostaviju.

Osobito preporučamo dakle gazdom, naj taki za žetvom podorjeju strnišče. Naj nebudu stranjski od naših navukov. Ravno zadnjokrat je bila štiva vu ovim listu gde se veli, da sa bolšim znanjem bi i mi drugo mogli gospodariti. Evo tu vu Bački na tak zvanih Hermanovih zemljah 30—36 metercentov kuruze zraste na mekoti zemlje! Gda bude to pri nas? Ali to je takova stvar, da nam zemlja stem više da, čim ju znanstvenije obdelamo.

Politički pregled.

Sa odgovorom na kraljevski prestolni govor je svršilo orsačko spravišče. Vezda još financialna nagodba sa Hrvatskom i proračun za 1906 ljeto odzadi. Ako sa tem zvršiju ablegati i sa nekoji malimi stvarima, onda bude mir. Osobito zato jer vu jesen budu ablegati imali dosta vremena, da svoje zahteve napre daju, pak i zato jer vu jesen korman vno go znamenitih zakonskih osno-

Z A B A V A.

Kaštigovano zapostavljanje seljačtva.

To je bilo onda, kada Anna iz Aussee-a još nije bila udova, onda se je ovo, kaj vam sad hoću pripoviedati, u liepom tirolskom varasu Innsbrucku dogodilo.

Niekog dana dojde u rečeni varas jedan seljak po tirolskom običaju oblečen u jelensko-kožnate hlače do koljena, a od koljena dole zelene štumfe, na nogah pak jakerni za vezati cipelami, kojimi je moći posve sigurno po bregovih se spinjati, jer su vrhu svoje jakosti još i silastimi čavli im podplati obiti. Preko objuh ramenah su bili za hlače držati zeleni hlačnjaki, koji su opet preko prsah isto takovom zelenom vrpcom bili medjusobno spojeni za da se iz ramenah neposmeknu. Još čista biela ružica na tielu i navadni mehki skrjak sa zelenim pantlekom na glavi su dovršili odi-

ću toga seljaka, iz koje se je moglo jasno razabrati, da je ili tirolac ili štajerac iz gornje štajerske, tamo od Dachsteina ili od Aussee-a. —

Taj anda seljak dojde u Innsbrucku u ulicu Marije Terezije te se ogledava i traži briačnicu; jer tko puno po briegovih se spinja i po pecinah hodi, tomu sunce navleće po licu i po bradi kosmate štrčke tak, da mu obraz izgleda kak polje, gde je hrž pokošena.

I izbilja, opazi jednu briačnicu, koje se je šild nad vrati baš na suncu čudnovato svietil, a u izložnom obloku je stal iz vojska načinjeni i u crni frak obućeni gospodin sa nabiksanimi mustači kak igla špičastimi, a lasi na glavi po najnovijoj modi počesljani, pod nogami pako su u redu ležale razne forme baroke, za plešivu gospodu i na okolo po obloku su visele razne duljine kite iz lasih za gospe, koje se rade tudjim perjem kite, pak misle, da nitko nezna, da nose cieli snop tudjih lasih na svojoj glavi, već svaki misli, da su njihovi vlastiti, — smiešno! — Na staklenih vratih pã-

ko je bilo zlatnimi velikimi slovami napisano:

•FRISIER SALON.

Anda naš čestiti mužek stupi u »Frisier Salon,» koj je uvijek i po briačnica zajedno, sedne se na stolac i pokaže na svoje rutavo lice, svi čine, koji hoću bez velikog truda gladkog lica dojt.

Ali tu je liepo nadošel!

Gospodin »Friseur» je naj hitlijvo očima požmrkaval, ustrelolitro škare odprl i začužil, zatim se jednako izdignuo i nobl i lieno kroz nos, kuzi ilie engleze čul:

»Ovde je »Frisier

ljaci neposlužuju!»

Dakako, da bi nato došel, kak je to već pri tibi bi si radi povoljnoga uspišakal i u ruke pljunul

Ali seljak, o kojem ja

vah hoće nutri dati. Ove osnove se sada delaju vu ministeriumi. Potrebno je, da čim prije zaključuju sada orsačko spravišće, da se sa osnovami ministeriumi moreju pripraviti za jesen.

Vu Csáktornyaiskim zbirnim kotaru je Grof Festetics Pál stupil gori sa programom neodvisne Kossuthove stranke, tojest na takvu stranku, kak je Ziegler Kálmán bil.

Vu Csáktornyaiskim zbirnim kotaru ovoga meseca 25-ga dana, tojest u sredu bude zbiranje. Kortešovanje već jako ide. Kotar do sada dve kandidate ima (mislimo, da već niti nebude), i to Festetics Pál grof od Kossuthove, i Hajós Ferencz dr. csáktornyaiski fiskalioš od ustavne stranke. Festetics Pál grof tekućeg meseca 20-ga dana u noći šnelcugom je došel u Csáktornya s Batthyányi József grofom; 21-ga poslie podne u 5 vuri je držal svoj govor u Csáktornya. Hajós Ferencz dr., — ki je svoje ljetovanje napustil, — 18-ga je došel nazad i 20-ga je počmel svojega kortešputa. Obedva stranke jako se povjeravaju u svoju slavu.

Kak vnože budapeštanske novine pišuju i Baron Kaas Ivor je takaj gori stupil vu csáktornyaiskim zbirnim kotaru. To nije istina, jer sam Kaas je pisal list jednim novinam, da on proti Festeticsu neće gori stupiti, jer zna da je Festeticsu dober prijatelj Kossuth i da je grof Festetics Jenő brat grofu Festetics Pálu.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kalendar.** Julius 23. Ponedjeljek. Apollinar biškop. — 24. Tork. Kristina dev. — 25. Sreda Jakob apoštol. — 26. Četvrtak, Anna mati bl. d. M. — 27. Petek, Panteleon — 28. Subota, Inocent papa. — 29. Nedelja Marta. — Evangelium ove nedelje je, od bogatoga človeka i nedužnoga slugu — Prvi fertalj meseca je 28-ga ob 8 vuri 56 minuti na večer. — Vreme bude lepo.

— **Vumrla je vdovica** Péterffy Mihályu vu Csáktornya ovoga meseca 11-ga vu 67 letnoj dobi svojega života. Pokopali su ju ovoga meseca 13-ga vu drávaszentmihályski cintor.

— **Osobni glas.** Grof Festetics Jenő je po više tjedinskim tu zadržavanju ovoga

meseca 13-ga po poldan ob 1 vuri sa šnelcugom se odepeljal iz Csáktornya varaša.

— **Odkritje spomen-stupa.** Više kak pred leto dnevom se je pripetilo, da je Orsini Rozenberg grof, bivši zagrebački vojni zapovednik, prilikom jašenja naglo vumrl vu okolici Zalaujvára, jer ga je božji bič trefil. Pokojnoga zapovednika familija je sada na mestu nesreće dalo stupa podići sa spomen grofa i ovog stupa odkritje tak svečanim kak cirkvenim putom je prošlu nedelju, tojest ovoga meseca 15-ga bilo sa velikom paradom Ob 11 vuri predpoldan se je započela parada. Na odkritje njih je vnože došlo zmed officerov i pozvani je bil takaj na ovu svečanost Csáktornya varaš i svi csáktornyaiski uredi.

— **Kaj si je dobro zapamtiti.** Rizai József murakirályski konjski trgovac je Mikec Lőrinc murakirályskog stanovnika sa više konji poslal vu Taljansku k Fioli Lajos konjskomu trgovcu. Rizai je rekel Mikecu, da bude sve stroške Fioli povrnul. Ali to se nije spunilo jer Fioli od stroškov i dijurnumov niti znati nije hotel. Siromak Mikec kaj si je stel pomoći si drugačije nije mogel, da je vu Majlandu išel na konzulat i sa orsačkimi stroški su ga poslali dimo. Dobro bi bilo, ako bi si to svaki zapamtil. Jer jako je treba si premisliti, da čovek prije neprime gonjenje konjov, dok nije siguran, da bude mu put plaćeni.

— **Ubojstvo na štelingi.** Vu Berettyóújfaluu občini je ove dnevesmrtna bitka bila. Batai Bálint dečko je već od zdavnja vu srdbi bil sa Šanta Janoš dečkom. Na štelingi su bili i kada je Batai, koj je za soldata ostal ostavil mesto štelinge, je Šanta iz velike prekšije za njim kričal, glejte i ov je za soldata ostal, pokvarili su žnjim celi regiment. Na te reči je Batai tak srdit postal, da je Šanta premislil stvar i odbezal je. Ali Batai je za njim bezal, penecila je zel napre, te je Santu iskal na smrt. Ravno pred krčmom je stal sa hrbtom Bataiju obrnjeni Balog József, kojega je srdit dečko prepoznal i za Šantu mislil. Penecila je do črenj vu Balogov hrbet zapičil i penecil je — prek plućah nad — prsa došel vun na drugi — strani. Balogh je taki vumrl. Batai je samo ondo spazil, da je ne pravoga vpičil. Taki se je javil žandarom, koji su ga zaprli.

— **Nesreća na cugu.** Na banhofu vu varaždinskih toplicah se je smrtna nesreća pripetila prošli jeden den Devecsiacs József iz Varaždina je jednu gospu pomagala na cug i med tem je cug tresnenje dobil, tak da je od ovog tresnenja Devecsiacs iz stengah med dve kočije opal gde je pod kotače došel. Nesrećni človek je prek prezani.

— **Svoju mater je zaklala.** Békésszentandrásu su doma mrtvu našli Pálincás Menyhértovu ženu Nesrećna ženska je cez srce bila prek streljena i mislili su da se je žena sama strelila. Ali doktori su izputa kud je kuglja ranila dosvedočili, da se žena nije sama strelila, — nego nju je negdo strelil. Poleg sumnje su prijeli petnajst let staru kćer, zaklane ženske, Maricu. Puca je dugim rotenju valovala, da je ona zaklala svoju mater i pod jednim je to govorila da njoj je to Sveti Antun zapovedal. Doktori su osvedočili, da je puca obnorela.

— **Ogenj.** Strašen ogenj je bil vu pomeranijskoj Belgrad zvanjoj občini, koja zmed jezer stanovnikov ima. Ogenj se je vu jutro započel i samo odvečer su ga pogasili. Tak je onda jedna cela vulica sa svemi zidinami zgorela. Asekulerano je samo nekoja hiža bila. Tristo familijah je bez krova. Pišuju novine, da je ognja negdo sa vuziganjem zročil.

— **Prijeti agent.** Opet je jeden tiček došel na zanjke, koj je naše siromaske ljudi vu Ameriku lifral. Sopronsko hatarsko redarstvo je prijelo Augsburg Floriana iz Szentfűlöp občine, koj je pet ljudi, med ovimi jednoga regruta hotel cez hatar prek odepeljati. Prilikom rotenja su izseljeniki valovali, da nje je Augsburg navčil, da naj svoje bagaže putjući nebudu sumnjivi. Navčil nje je i na to, da naj rečeju da se vu Beč pelaju svoju rodbinu pohadjat. Ali agent je ipak na zanjke došel. Sve je tajil. Redarstveni kapitan ga je ipak na 15 dni rešta i na 100 korun strofa odsudil.

— **Poparjeno dete.** Sirsics Lajoša varmegjinskoga sudca vu Csaza občini mali siučić se je vu kuhnji igral i med tem je paravnicić zatić odprl. Vu paravnici je vreli lug bil, koj je malo dete tak poparil, da je za jeden den vu velikoj muki vumrl.

— **Strelanje na cug.** Ovoga meseca 16-ga po poldan je negdo ne dalko od Kas-

dam, toga učinil nije, već se je iz stolca posve ponizno i pokorno ustal, niti nemisleći na kakovo hrvanje, uzal je sa stola svoj škrljak sa zelenim pantlekom, zmaše u zraku žnjim kakti za pozdrav kod od hodka i liepo uljudno reče:

»Liepa hvala na tolačnu i nauku; ako bi medjutim moj adjutant me došel sim iskat, onda vas liepo prosim budite, tako dobar pak mu izvolite reći, da njegov gospodin, nadvojvoda Ivan je pri barbiru tamo preko, na drugoj strani ulice!»

Sad je dakako gospodina »Frizeura» obraz pol metra dulji postal i on bi se rad bil pričel izpričavati, ali seljak — nadvojvoda je već bil vani na ulici i gospodin »Frizeur» iz svog »Salona» je samo mogel još za njim gledati.

Nadvojvoda Ivan — Erzherzog Johann je bil princ današnje naše vladajuće kuće, a živel je za vrieme vladanja pokojnoga Frana I, koj je umrl 2-ga »marciusa 1835. godine. Nadvojvoda je tiesno bil poniešto kakti bolježljiv slabiček, pak je rado dohadjal u liepno doba iz Beča medju štajerske i

tirolske klisurine, gde se je onda svaki krat na toliko oporovil na onom friskom brdovitom zraku, da je njegova obitelj odlučila, ga na duže vriemena u gornju štajersku na uporavak poslati.

Osobito pako liepa i zdrava alpinska okolica je ona okolo Aussee-a i tu se je nadvojvoda najviše zadržaval. On je dohadjal i dalje — do Ischla, — a onda još dalje — do Solnograda, — a onda opet dalje — Innsbrucka i t. d., sve same klisuraste, sa kak kristal čistom, kak led mrlom i zdravom izvornom vodom. Ali glavni stan mu je bil Aussee i tu je ciela okolica dobroćudnoga i ljubeznivoga princa poznala, jer on je svikud sam zalazil, na poštu si sam liste nosil i tam se sa poštarom Plochl-om na dugo i kratko spomenkuval, na polju seljaci se o ovom i o onom spominjal, te si i od gospodara dal dopoviedati ono, kaj na poljodstvu nije razmel, te je tak postal ciele okolice ljubimac na toliko, da su ga svi »naš Johann» nazivali a on proti tomu nije nikaj imal.

Jednoć se je u noći iz Beča dopeljal

vu poštanskom dilgenze (deležancu) u Aussee te se je hotel odmah dalje vozili, ali delezanc dalje nije išel, pak nije niti nitko bil na to pripravan na pošti (za onda još onde željeznice nije bilo) da bi tko u noći hotel dalje putovati, tamo med tolikemj klisurami i ponori, te niti ni jedan kućiš nije bil u pripravi za danas več.

Tu se oglasi osemnajst godišnja liepa kćerka poštemestrova, Anna, te se otcu ponudi, da miesto kućiša ona preuzme hajkarnje konjah i tako spelja poštara, svog oca, iz neprilike. Stari Plochl pristane ji kćerka se hitro obleče u poštarskog kućiša uniformu, metne visoki škrljak na glavu, obesi trubentu na debelej crno — zutoj žnori sa velikim cofom preko ramena i delezanc se sa princem gene put Ischla, a konje hierajuć krivotvoreni kućiš je iz trubente onu navadnu poštarsku ariju tak liepo i skladno vabil i med brdine u noć puhal, da se je od čistoće glasa sve orilo.

Nadvojvoda u kolih, dakako nije niti sanjal, da ga žena a ne muž vozi, već je poslie u Aussee-u od drugih saznal, da ga

sa varaša snelcug strelil. Kuglja se je vu jedne kupeje stenu zapilila ravno jeden centimeter od Surányi Ódönove glave. Takajse na ovim cugu se je peljal Wlassics Gyula negdašnji ablegat csáktornyaiskog kotara Redarstvo išce nepoznate krivce.

— **Trojke je rodila.** Veliki bozji bla-goslov je postigel Vidakovics Andraša ženu vu Szabadki. Prošle dane je troje zdrave de-ce rodila. Dakle sada po trojim porodu ose-m de-ce ima, koji su svi živi i zdravi.

— **Osveta.** Vu Köcsöny-pusti je Palla Jánoš petnajst ljet star biroš iz osvete sa jednom uporom odzadi tak vudril Lastyik Pála po glavi da su ovoga vumirajućega nesli vu špital. Lasztyik je 35 ljet star i kušić je bil. Biroša su žandari odegнали vu reš.

— **Položaj vu ruskoj.** Vu Ruskoj dalje teče krv. Car je jako slabog duha člo-vek nezna zapovedati sam sebi, pak zato niti nezna zapovedati niti drugim. Gde jed-na, gde druga stranka ga vu rukah drži. A najbolje je suženj ruskoj popovskoj i au-tokratskoj stranki. Ovi nikakovu slobodu nedaju puku, te staroverski rusi vu najve-kšoj kmitičini trpiju.

Pak zato revolucionska stranka sve po-hasnuje, da svoje cilje postigne. Samo pro-sle dane smo čitali da su revolucionari strelili Čuknin admirala, koj je neprijatelj slo-bode bili. Čuknin se je vu svojim vrtu šetal, kad je pred njega skočil jeden mladi člo-vek i triput strelil na njega te ga smrtno oranil. Još onu noć je vumri. Krivca su još ne prijeli.

Takajse prošle dane ovoga meseca 16-ga je jeden revolucionar strelil Koszlov ge-nerala, kojega je za Trepova mislil. Koszlov je nikaj ne kriv i moral je vumreći zato, da je jako spodoben Trepovu, strašnomu neprijatelju puka. Koszlov je jako dober člo-vek i ni se je brigal sa politikom.

— **Žrebce za občine.** Orsačka vla-da svakoj občini za podjenje sposobne žrebce, pastuhe, fal i na rate prodá. Žrebce si občine poleg svoje volje moreju zebrati. Gda žrebce prek zemeju, onda je treba sa-mo iz cene jeden fertalj platiti, a druge preostale peneze na rate čez tri leta.

— **Viher.** Strašni viher je bil vu Csák-tornya varašú ovoga meseca 15-ga vu noći.

je najme rne noći kći poštemeštra, gospo-dična Anna Plochl je Ischl vozila. On re-čenu dievojku još nije videl, ar, da ju niti nije poznal, ali želja ga je vlekla, da tu od-rišitu gospodičnu upozna, i izbilja, želja mu se je izpunila.

U Aussee-u su ne dugo za tim prire-dili ples, na kojega je i nadvojvoda bil poz-van pak je i došel. Onde se je onda prvi krat sastal sa gospodičnom Annom, koja mu je već s onom vožnjom kakti nepozna-ta imponirala, a sada, kad ju je videl tu u njezinu cijelu lepoti, (piše se u knjigah, da je to bila najliepša gospodična ciele one o-kolice) zaljublil se je u nju do dna, pak ka-ko je bila, ne samo liepa na tielu već i na duši t. j. kriepostna, te ju je odlučil za že-nu uzeti.

Badava su bili svi prosviedi od strane bečkog dvora, ljubav nepozna zaprieke i on se je šnjom vienčal proti volji svoje obi-telji i cesara, kakti glave obitelji.

Dakako da je sada pri dvoru u nemi-lost pal, te su mu vrata bila zatvorena, ali to sve nije dugo trpelo, jer mu je dobroči-

Viher je šest vur dugo trajal i strašna plo-ha je veliki kvar napravila. — Takajse vu Barcsu je bil veliki viher i deždj. Voda je vu više mestah vu pivnice išla i dosta kva-rra zročila.

— **Nesreća na željeznici.** Nesrečno je obhodil ovoga meseca 12-ga Suppar Pál oberkalauz na osobnim cugu vu Murake-reszturu. Suppar je iz postojećeg cuga doli hotel skočiti, ali se mu je oprava vu jed-nih odprtih vratah zadela i kak je cug još išel, nesrečni človek je pod cugove kolače došel, koji su mu jednu ruku i pleča čisto zdruzgali. Nesr čnoga človeka su vu Nagy-kanizski špital odpeljali, gde su mu ruku vkrej rezali. Ali stalis mu je i tak pogibe-ljen i teško bi vu življenju ostal.

— **Nesreća vu potoku.** Vu Vizsoly občine hatara teče dosta mali potok, tak zvani Hernád. Komaj poldrugi meter široki jarek ima ovaj potok, pak niti mosta nega prek njega, jer je pešice moći prek njega iti. Komlósi Józsefa dobrostojećega gazde žena je ovoga meseca 17-ga takajše prek po-toka hotela iti sa svojim vnukecom. Ali pod zadnje vreme od vnogo deždja je tak na-rasel potok, da je silna voda sobom podrla žensku i dečeca i odnesla je. Vtopili su se obedva, ali mrtva tela su njim još ne našli.

— **Viher.** Prošlu nedelju je veliki vi-her bil vu Makó varašu i vu okolici. Odve-čer ob pol trelji vuri se je započel viher, i strašni viher je načinil osobito vu okolici. Vu varašu je 12 hižah porušil viher, na vno-gih mestah je sve plote i više hižah ruš-tili su doli opali.

— **Vu morje je opal.** Vu Fiumi je na paroladju čekal Mecger József budapeš-tanski kapelan i med tem se je poškliznul i vu morje je opal, te med valovi zniknul. To vidiči Szentgyörgyi Imre takajše buda-peštanski kapelan i Vermes József budapeš-tanski kapetan su za njim skočili i vun ga oslobodili. Srečne osloboditelje su uzdušev-no pozdravili, koji su kre morja stali.

— **Samoubojstvo.** Vu Szabadki je pred cug si legel Tillinger Peter kolar i cug ga je razcehal tak rekuč. Nesrečni človek je strašno veliku žalost imel, jer mu je že-na vumrla i zato se je pod iučer cug hitil. Dvadeset i dve ljeta je bil star.

— **Kuliko se njih je vu majušu na-rodilo?** Ljetos vu majušu se je po celoj Ma-

na cesar Fran I-i za kratko vrijeme taj ko-rak nejednake ženitve odprostil i njegovoj, sada zakonitoj ženi Anni Plochl, grofovstvo sa pridevkom »Meran» podielil.

I danas živi obitelj grofovi od Merana te je jedan vnuk, prije dvie godine u Inns-brucku zaređen u svećenike.

Prije nekoliko godinah su u Aussee-u otkrivali spomenik, kojega su štajerci »svo-jemu Johannu» podigli, pak je bil tomu činu i sadašnji cesar Fr. Jos. a i grofica Me-eran, udovica Johannova, kak i dva grofa Meran, sinovi Johannovi prisutni. Vrlo ugo-dno se je ljubiteljah i stovateljah pokojnog nadvojvode dojmilo, kad je tom prilikom cesar grofici Anni ruku kušnul, a sa obima grofovi se srdačno izrukuval.

Nadvojvoda Ivan je tekom godinah u Aussee-u postal posve pučki čoviek, pak se je negda i narodno oblačil, kak je to eto u ovoj mojoj pripoviesti sa »Friseurom» u Innsbrucku slučaj bil.

Em. Kollay.

gjarskoj narodilo 57 jezer 814 de-ce. Vu-mrlo je ljudi 42 jezere 543, dakle pomno-žalo se je ljudi 15 jezer 271. Ako sada gle-dimo, da je vnogo ljudi vu majušu otišlo vu Ameriku, onda je jako malo pomnoža-nje. Poleg računa je vu majušu mesecu o-tišlo vu Ameriku 14 403 ljudi. — Vu Ma-jušu mesecu je 16 jezer i četiri svaľbe bi-lo. Kršćenik i židovka vu 19 slučajih, a ži-dov i kršćenica vu 33 slučaji su sklopili ženitvu.

— **Samubojstvo.** V Celovcu se je hotel umoriti neki domobranski vojak. Teško se je ranil in sada je vu špitalu. Ne zna se, zakaj je to stvoril. — Dne 24. junijusa si je v nekoj celovškem kupališču ključav-ničar Waller iz Wolfsberga strelil vu prsa. Teško ranjenoga su vu špital odpeljali.

— **Dekla se je obesila vu Celovcu.** Bila je komaj 19 let stara i kći nekvo-ga cestara. Zmešalo se joj je pamet, jer je bi-la drugač pridna.

— **Vlak je zgrabil pri Teharjih neko 38 letno Antonijo Cinglak** ter je vlek-el ka-kovih 100 metrov sobom. Sirota je par dni potlam vu špitalu izdehnula svoju dušu vu groznih bolečinah.

— **Strela je vudrila v nedelju dneva 24. junijusa vu gospodarsku poslopje Franca Kotnika vu Framu.** Vu fari Sv. Urbana je strela užgala troje gospodarstvo pri Sv. Vi-du niže Ptujta pak jedno.

— **Nekoliko pregovorov gazde.** Vu svaki hiži zapišite si jih zlatimi črkami i kada zmolite jutranju molitvu, jih pazno preberite. Su: Bog gospodar, Marija gospo-dinja. — Sebi seješ, sebi znješ. — Rodo-vitna su ona tla, po kojih muž pleše. — Pred velikim kupom gnoja se dobar gos-podar otkrije, kak pred velikim gosponom. — Rana vuza zlata vura. — Po gospodski je: po spanju ležati, po kosilu sedeti, muž po tem na štersku palicu ide. Gde je dosti ruk, tam ide delo v skok. — Trebuh se redkog da spomni prejetih dobrot. — Kdo kruha strada, je smeħa skoro sit. — Naj-gorje gospodaru kojega družina vuči. — Ti gospon ja gospon a gdo pak bu sluga? — Baba gospodar, vuk mesar. — Hižna mati već z očmi, kak z rokami stvori. — Gde mati vudri, tam špeh raste. — Kaj se do-ma skvasi, naj se po vasi ne razglasi. — Povsud je dobro, doma najbolje. — Gusta družina, sloka živina. — Ni ga huje-ga od zlobnoga suseda. — Pamet i dobra sreća se malok da razideta.

— **Trpljenje živine.** Prav veselo je či se človek nekuliko pogleda po okolici. Pov-sud najde pridne ruke, življenja vesele ob-razu, ali uekaj mi na okolici nigdar ni vga-jalo, i to je: da se na ponekod živine pre-već mućim s konji i sploh zaprežnom ži-vinom se tak ravna, takaj sa drugom do-maćom živinom. Tu je vam preklinjanja, vriskanja, da se na pol vure dalko čuje-kada vam muž pelja pol naloženi voz i u-boga marha ne more peljati. Či bi mogla živina govoriti, lahko bi se obrnula kak Balaamov osel vu Sv. Pismu ter prosila neusmiljenoga gospodará ali slugu: »Čemu me tučeš, ali ti ne služim verno či pak ne morem već, zakaj me preoglašaš? »Človek bi komaj veruval, kak moreju biti nekoji ljudi tak neusmiljeni. I to je navadno: čdo je neusmiljen do bližnjega, ne pozna usmi-ljenja do živine i druga istina je da se te-mu nauči već dete. I malo gdo se zgłasi pomagat živinč. Proti mućiteljom živine bi se imalo postupati prav oštro.

Gabona árak. — Ciena žitka

m.- mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	13.00 —
Rozs	Hrč	11.40 —
Árpa	Ječmen	12.00 —
Zab	Zob	12.40 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.50 —
Fehér bab uj	Grah beli	16.00 —
Sárga „ „	„ žuti	12.00 —
Vegyes „ „	„ zínésan	12.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	18.00 —
Lenmag	Len	19.00 —
Tökmag	Košćice	16.00 —
Bükköny	Grahorka	12.00 —

2388 sz. tk. 906.

I. Árverési hirdmény.

A csáktornyai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd végrehajlatónak Guttermann Simon és neje Persztec Mária csáktornyai Zrinyikülvárosi lakosok elleni végrehajtási ügyében az árverést az 1881. LX. t. cz. 144 és 146 §-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajlatónak 55 kor. 60 f. ügyvédi költség és munkadíj tőke, ennek 1905 évi november hó 3-tól járó 5% kamata, 17 kor. 40 fill. per 9 k. 80 f. végrehajtás kérelmi, és 12 kor. 30 f. ezáltal megállapított költségekből álló követelés kieligeteése végett a csáktornyai 1299 számú tkvben 469/a hrsz. a. felv. a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. bíróság területén Csáktornya község határában levő ingatlan 219 k. becsárban a te-lekkönyvi hatóság helyiségében

1906. évi augusztus 22 napján d. e. 10 órákor

Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttelével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fenntebb kitled becsár.

Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig: 21 kor. 90 fillér.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikat ugyanattól 30 nap alatt a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint lefizetni.

Ezen hirdmény kibocsajtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. bíróság te-lekkönyvi osztályánál és a helyi község háznál megtekinthetők.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Csáktornyan, 1906. június 6. 764

Hrastovi lagvi,

vu svakoj velikoći do 70 hektolitrov
se moreju dobiti pri

Alexu Breyer i Sinu
vu Križevci (Hrvatska).

Cena je od 6 korun pri 100 litrov
i dalje.

Lagve moreju poštuвани kupci vu Križevci prek
zeti.

HIRDETÉSEK

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Margitai József
Horvát nyelvtan
iskolai és magánhasználatra
Ára kövte: 3 korona.

Margitai József
Horvát-magyar és magyar-horvát
Zsebszótár új bővített kiadás
Ára kövte: 3 korona.
Kapható: FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésben
Nagykanizsán és Csáktornyan.

Globin

a legjobb és
legfinomabb
cipőtisztítószer

* St. Louisi vilákiállítás legfőbbérem. Grand Prix

Kérjen csak

Globusz

fém-tisztító
kivonat

mert
sok rossz
utánzás történik.

Evedültéáros Fritz Schulz jun rti Lipcse és Eger

**Egy jó erkölcsű llu aki a horvát
és német nyelvet bírja**

tanulónak

felvétetik. S. FRIEDRICH vegyes-
kereskedésében Polstrau.

**Jednoga poštenoga dečaka kol
horvatski i nemški govori za**

naučnika

išće. S. FRIEDRICH štacunar vu
Polstrau (Nemško središće.)

Házeladás.

Egy ujonnan épült

ház

szép nagy kerttel jó melléképületekkel azonnal igen olcsón eladó.

Bővebbet

Varga Lajosnál

Csáktornyan.

750 3-3

Egy jó erkölcsű fiu, ki legalább három polgári osztályt jó eredménnyel végzett

TODOR R. utóda cégnél Csáktornyan **tanoncúl felvétetik.**

735
7-*

Kiadó lakás.

A zalaujvári utcában egy 4 szoba, konyha stb. hozzátartozóból álló

utczai

lakás

október 1-től kiadó.

Bővebbet:

746 3-3

Rosenberg Lajosnál

Csáktornyan.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Kovald Péte és Fia

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

Selinger Gizella

női divat üzlet Csáktornya

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök diszítő- és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stb. vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműk mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és fia cég.

702 2-6

A csáktornyai első iparos temetkezési egyesület

halottvivő kocsiját eladja.

Bővebbet:

769 2-3

Ivacsics Ignác elnöknel Csáktornyan.

Hirdetmény.

Szoboticza község képviselőtestületének 11. 1906. sz. határozata alapján ezennel közhírré tesszük, miszerint Szoboticza község tulajdonát képező

községi korcsma

1906. évi augusztus hó 5 napján, délután 4 órakor, 1907. évi január 1-től 1909. évi december 31-ig terjedő 3 évre, a község házában, nyilvános árverésen bérbeadatik. Az árverési feltételek a jegyzői irodában betekinthetők.

Szoboticzán, 1906. július 18.

Az előljáróság.

732 1-2